

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Kiadó-tulajdonos: a „szabolcsmegyei lapkiadó-társulat.”

A divat és fényűzés.

„A városokban támad a fényűzés, ebből keletkezik a fősűnyőség, ebből kitérik a vakmerőség és az aztán minden gonosznak szülője.” Cicero.

(L.) Elértük az aratást; szinte jól esik végig tekinteni a keresztelkek dusan megkarolt mezőkön, és mégis alig láthatunk örvendő mosolyt az est-alkonyban hazatérő munkások arcán; bágyadtan és csüggetően fogadják köszöntőinket! Hja! hiában, szalma annak legnagyobb része, mely a mezőkön oly nagyot mutat; az új gabonának is 9—10 forint az ára! Hallatlan drágaság! Hova fogja még ez kínni magát?! A mezőn nagyrészt le van már aratva; aminek zöldnek kellene még lenni, az is összezsugorodott, lekonyadt a nagy hőség miatt; menjünk baha! nincs itt öröm!

Ah szinte jólesik belépni a város utcáira! Bezzeg nincs itt szomorúság és kétségbeesés! Mosolygó eperajku, bővülő szemű delnők lengenek fel s alá festői öltönyükben, szívdobogtató tunikákkal, ezer dudoros milliárd rüsszös ruhákban, porfelhőt verő negédes uszályokban; nem törődve azal, hogy sok az adó, drága a kenyér, szük az aratás és oly sokan éheznek és fognak éhen meghalni!

Hát még azután, ha csak ennyiben határozódunk az a fényűzés és divat! Hát az asztaltartás mit vétett?! Ami fölösleges lekerült csak egy városban a dus asztalokról, hány éhező szegény érne meg azszal; mily üdvös és áldásos volna annak árát az árvaházra, vagy más jótékony ezelra áldozni?! Hiában, nem szabad elmaradni a divattól! De ha már divat nélkül tenni semmit nem lehet: mily üdvös volna az, ha egyszer az jutna eszükbe a divat-királynőknek, hogy a jótékonyt hoznák divatba! Hogy a fényűzés, áldásos tettek véghezvitelében határozódna; hogy valahára ez ártékony emberi gyarlóság is hajtana valami hasznót!

Azonban ezt hiában várod! erről hasztalan ábrándozol kegyes újságíró! Hiszen így volt ez kezdet óta; vagy talán még nagyobb mértékben imádatott a divat és fényűzés bálványja ezelőtt! Mert hiszen akkor miért dorgálja vala a böles Seneca a fényűzőt asszonyokat, hogy sok közülük két három jószágát is fülebe aggatja?

És ha egyszer úgy véletlenségből valami mesés gazdagságu kincsforrára találunk: vajjon nem utanozóink-e mi is a hires Kleopátrát, akinek azon vacsorája, melyvel Antonius megvendégelte, 250,000 aranyba került, s kinek két fülönfüggője 5, mondó öt tonna aranyra becsülte? Nem kapnánk-e kedvet újra készíttetni azon tál ételt, mely Vitellius vacsoráján 25 ezer aranyért állították ki? Nem követnők-e Heliogabalust vagy Lucullust, akik szintén milliókba keríték évenként gyomrocskáikat? Avagy bájos hölgyek! nem hozná-e önök kisértetbe az esetben Paula Lollia amaz öltözete, mely 937,000 aranyba került?? Bizony nem tudom! Hiában, gyarló az ember!

Hanem azután ne panaszkodjunk a társas és közelet foszottságáról, amaz órák unalmáról, melyeket piperéink és öltözködéseink édes foglalkozásával be nem löthetünk! Midőn ohajtandók jó becsületes emberekkel egy pár szót váltani; mert mutat nem szeretik magukat oly helyeken mutatni, hol a ruha teszi a műveltséget, és a dudorok és tunikák festői redőzetéről és bonyodalmas előre, hátra hajlásairól, a hajuak étkelen költői rendetlenségéről itélik meg, hogy ki salonképes!

Mi a műveltséget másban találjuk; azonban: „de gustibus non est disputandum“!

KÖZÜGYEK.

Hass, alkoss, gyarapíts s baha fényre derül!

Tagadhatatlan, és valóban örvendetes ténynek jelezhetjük azon élénk mozgalmakat és reményre jogosító tevékenységet, melyek az újabb időkben a társadalom különböző osztályaiban, a tanúgy körül mutatkoznak. De szomorúan kellett azt is tapasztalunk, hogy a tevékenység és érdekelttség épen azon férfiaknál lazult meg, akik a népevelés szent ügyének, szilárd és rendületlen alappal bíró őtélését emelni hivatják. E férfiak buzditására írta Görömbei Péter ref. lelkész a „Szabolcs” 22- és 23-dik számaiban „Legyünk igazságosok!” című cikkét: felemlítvén azon okokat, melyek miatt a néptanító osztályt a társadalmi életben nem méltányolják; buzditva a szabolcsmegyei néptanító kart a tevékenységre s a nevelés ügyeinél mért haladásra, mely eddigelé csaknem visszavonulva sokhelyütt közönyösséget mutatott a tanúgy iránt, és épen saját érdekében oly kevés életjolt nyilvánított, hogy valóban nem volt sorozható a tanúgy áldásos mozzanatai közé. A cikkben elmondott igazságos eszmék, úgy hiszem, korhanydus talajba estek, s minél kevesebb esett sivár homokba, annál jobb lesz a termés, mely még csapadékok nélkül is biztos és állandó gyökeret verhet.

Czikkiró jelígeiben foglalt azon nézetet, miszerént: „a társadalom bármely osztálya csak úgy árasztthat fényt az általa képviselt ügyre s közevete a házára, ha mint testület életjolt ad magáról.” teljesen osztom; de engedjen meg, hogy eme soraira, „ne csupán jogai biztosítását hangoztassa szüntelen.” némi szerény észrevételeket tesselek.

A néptanítónak az 1868-ik évi 38-ik törvényezikk életbe léptéig csupán kötelességei voltak szabályozva; jogai ha voltak, írásban nem foglaltattak. A szegény ifjú ritkán lépett benső hivatásból e pályára, csak ha anyagi körülményei sodorták oda; és annak, aki tanító hivatalt nyert, hogy kitűnjék, nem elég volt tudományos neveltség lenni, vagy épen nevelésügyi módszerrel bírn; hanem jó szónoklái, versköltővé, jegyzővé, és főleg terjedelmes hangú éneklészsze kellett magát képeznie, s e mellé megkívántatott tőle, hogy érczűdével, erőteljes hanggal, fíradhatlan tevékenységgel, romlatlan egészséggel, szolgálai alázatossággal s több efflele természeti és szellemi tulajdonokkal bírjon.

Az 1868-ik évi 38. t. cz. 138. és 141. §-a némi jogokat biztosítván a néptanítónak, most már mint elismert hasznos tagja az emberiségnek, tövényes joggal is bír; és mégis, a hatalom emberei e nehány jogait sem respectálják a tanítónak, mint ez Baranyában történt, hol Bene Mihály vasszólr r. k. buzgó tanító és családlapja, lelkésze fondorlatai folytán, a szentszéknél bevadoltatván, s daczára a közoktatásügyi

miniszter rendeletének, melyszerént: „ellene oly vétség vagy mulasztásnak ténye, mely elmozdítását maga után vonná, be nem bizonyítottat.” mégis minden kihallgatás nélkül, a törvény 138. §-a ellenére, hivataltól felmentett és kenyerétől megfosztatott.

Ne csodálkozzék tehát azon a t. czikkiró ur, ha annyi kötelességek teljesítése és jogvértések fölmerülése mellett, néha a néptanító jogai biztosítását is hangoztatja. Ily szomorú tapasztalatok után, ily haladatlan pályára mainap már alig kívánkozhatik önzetes ember, ha oly javításokat nem tesz úgy az egyházkerület, mint a kormány, hogy a tanító legalább nyomoztat gondok nélkül tisztességesen megélhessen, csekély jogait amugy is terhes hivataltólán békével élvezhesse.

De az igazság, méltányosság és az előhaladó kor is követeli azt, hogy a néptanító jogai biztosítását hangoztassák; mert a nevelés terén nem csupán mint működő eszközök, hanem már mint intézők is kívánják szerepelni; és mert a tanúgy körül semminek „rölk nélkülök” nem kellene történnie. Ez egyéni nézetem, mely fölött most vitakozni nem szándok. Jelenleg csupán a t. czikkiró azon buzditó zárszavaihoz kívánok röviden szólni, mely a tanító-egyletek szervezéséről így hangzik: „Egyesüljünk, alkossunk egy fő-s legálabb 4 főoktanító-egyletet Szabolcsmegyében!”

Két év előtt, 1871-ben a népiszkolai törvény 147. §-a értelmében, ugyanily tervet penditettem meg a „Tiszavidék” című lap hasábjain; a terv kivételre a szepesi tanító-egylet mintájára az alapszabályokat kidolgoztam, s azt, az akor Kállóban a póttanfolyamon működő dr. Emericy Géza tanárnak, áttekintés végett átküldtem. Ugyanazon év nyarán Tokaji Nagy Lajos, volt tanfelügyelő ur, a szabolcsmegyei hitfelekezeti néptanító-egyletet megalakítandó, az összes megyei néptanítókat, kiknek nagyrésze a póttanfolyamon vett részt, Kállóba augusztus 13-ra a realtanoda termébe alakuló gyűlésre meghívta. A gyűlés a tanfelügyelő elnökléte alatt meg is tartatót, s a 78 tagból álló tanító testület határozatilag kimondta a „Szabolcsmegyei hitfelekezeti néptanító-egylet” megalakulását. Dr. Emericy tanár által rögtönzöven kidolgozott és felolvasott alapszabályok azonban, a közgyűlés kívánalmának meg nem felelvén, annak újból szerkesztését egy bizottságra bízta, mely bizottságnak feladatult tétetett, miszerént munkálattal augusztus 31-én megvitátás végett újra a közgyűlés elé terjeszse. A bizottság tagjaiav választattak: dr. Emericy Géza tanár elnökléte mellett, Andrejkovics János, Bodnár Antal, Csoma György, Dobos Ferencz, Fekete János, Horváth István, Markovics Béni, Pazár István, Szénffy Gyula és Veisz Ignác, tehát mind az öt hitfelekezetből két-két tanító. E bizottságot az elnöknek augusztus 27-ére kellett volna összehívnia, ami azonban nem történtvén, a kállói póttanfolyam megszüntével, a megalakult szabolcsmegyei hitfelekezeti néptanító-egylet mai napig is szünetel.

Et quid tunc?! Nagyon természetes, hogy tétlenül vesztgelni bün volna; tennünk kell; tömörülünk az egyleti zászló alá, melyen, miután a természet törvénye szerént, az egyesült erő hat, e jelszó legyen írva: „Hass, alkoss, gyarapíts, s baha fényre derül!”

De ki álljon élére e fontos ügynek, hogy az eszme, a szép terv végre valósuljon?! Mindenesetre a mű tervezője, annak lelkesítője Görömbei Péter lesz az első egyike; másika pedig a mitépezet mozgató lelke, szabályozója s az egylet tényleges szervezője, Szabolcsmegye és Hajdukérület tanfelügyelője Kiss József ur

leend, aki f. évi 700. sz. alatti „Felhívás”-ban a szabolicsme gyei tankerületben létesítendő felekezeti jelleg nélküli tanító-egylet végleges megalakulását tűzte feladatának, amidőn az, ez időn Nyiregyháza tartandó pótтанfolyam alatt alakuló gyűlésre Szabolcsme gyé összes néptanítóit augusztus 27-ikére a nyiregyházi városház nagytérmebe meghívta.

Mi lesz tehát a teendő, és miként történjék az egyesülés?

Nézetem szerént a kezdeményezésre a tanfelügyelő úr által már megtörténtek a lépések; csak érlyes intézkedések szükségeltetnek, hogy azon tanítók, akik a pótтанfolyam részt nem vesznek, de az egyváltó alakuló gyűlésre megjelenni ohajtának, illő úti átalányukat az egyházak vagy községek fedezék. Ha ezen intézkedések az illő megyei községek által megtétetnek, akkor a miniszteri szabályrendelet szerént, oly alapszabályokról kell levele gondoskndunk és javaslatképv. megvitatás végett a közgyűlés elé terjesztünk, melyek a paedagogia igényeivel és a kor szemlével megegyeznek.

Az egylet céljának megfelelőleg véleményem tehát: alakuljanak a létező és működő körök és tanítói egyletek egy „átalános szabolicsme gyei felekezeti jelleg nélküli tanító-egylet”; tartanak a körök negyedévenként, a főegylet pedig évenként, saját kebelökből választott élők által, eleve meghatározott helyen és időben közgyűléseket; tüzékek feladatát: egyesült erővel harcolni az elavult bástyák, a haladást, a műveltséget és az egyén önállósítását gátló téves tanok s előtételek ellen. Legyen az egylet főcélja ne csupán az önművelődés; hanem törekedjék szembeszállni mindazon elemekkel és kasztokkal, akik történelmi jogra alapítva káros befolyásukat, egyedül önérdékek fentartása miatt képeznek kibékíthetlen ellenzékét minden ellen, ami befolyásukat megrázókódthatná; szembeszállni mindazon nehézségek s körülményekkel, melyek a tan- és nevelésügy felvirágzását és fejlesztését megakasztják, és ellenzi mindazon intézkedéseket, melyek úgy a tanügy, mint a néptanítóit érdekekkel ellenkeznek.

Ha tehát egyletünk egyesülésénél és alakulásánál ily szabad eszmék vezérlik a szabolicsme gyei tanító testületet, ha önállóság gondolkozva, kölcsönös eszmecseré után közlendik majd munkálkodásaik és tanulmányaik eredményét, s azt a gyakorlati tere is érvényesítendik; ha fennen hirdetik és vallják a paedagogia új s helyes elveit, nem törődve egyes zsarnokok zaklatásaival, s nem mulasztják el adandó alkalomkor véleményeiket férfias nyíltsággal nyilvánítani, amidőn „rölk nélkülök” történnek a nevelés ügyéről intézkedések: akkor az alakuló egylet életrevalóságos s állandó felvirágzásán senki sem fog kételkedni; a nép lassanként méltányolni fogja a tanító érdemeit és fáradságát s a művelt közönség előtt tisztelgetni is ki: mely elismeri nagykorúságát és azt, hogy hazafias s a jövő nemzedékre kiható működését megbecsülve, nincs többé szüksége járókára.

Pászor István
év. tanító.

A szabolicsme gyei tankerület 1872-ik évi tanügyi állapotáról szóló elnöki jelentés.

Tárgyaltattó a szabolicsme gyei iskolatancsák 1873-ik évi febr. 6- és 7-én tartott énegyedves ülésében.

(Folytatás.)

Népnevelési egylet.

15. Tankörülteünkben felekezeti jelleg nélküli népnevelési egylet van Kis-Várdán — 1, melyet 1872. évben Pálisy László urnak a népnevelésügye iránti meleg szeretete, ügybuzgalma hozott létre Szabolcsme gyében. S ezen egylet jelenleg számos alapító és pártoló tagokból áll, kiknek száma folytonosan szaporodik s a nevelés céljainak előbbre vivésére több száz forintra menő alappal rendelkezik.

16. Az iskolai ügyek előbbre vitelére 12 tanító-ság állítottat fel megyénkben az egyes hitfelekezeteknél nevezetesen:

- római katolikusoknál 4
- görög katolikusoknál 2
- hélvét hitvallásuaknál 6

Összesen: 12.

17. Mult évben általam az egyes hitfelekezetek elüljárói jelenlétében megvívászt iskolákról szóló jelentésemet követezőkben van szerencsem előadni. Megvívásztaltam összesen 45 iskolát, nevezetesen:

- a) 17 hélvét hitvallás elemi népiskolát.
- b) 14 római katolikus elemi népiskolát.
- c) 7 görög katolikus elemi népiskolát.
- d) 2 községi katolikus elemi népiskolát.
- e) 2 magán nőnevelőt.
- f) 3 izraelita magán ügyi zugiskolát

Összesen: 45 iskolát

A megvívászt iskolák közül szelemi előmenetel tekintetében a követezők

Kitűnők.

- 1. Nagy-Kállói hélv. hitvallásu nagyobb fiiskola, tanító: Horváth István.
- 2. Mándoki hélv. hitvallásu vegyes iskola, tanító: Tóth János.
- 3. Kis-várdai rom. kath. középső elemi iskola, tanító: Lippay Lajos áldozár.
- 4. Nyiregyházi rom. kath. főelemi iskola III-ik osztálya, tanító: Szabó Endre.
- 5. Nyiregyházi rom. kath. főelemi iskola IV-ik osztálya, tanító: Lipták Károly.
- 6. Nagy-kállói hat osztályú községi iskola, tanító: Mátray Géza.

Összesen: 6 iskola.

Jelesek.

- 1. Szent-György-ábrányi rom. kath. vegyes iskola, tanító: Simák György.
- 2. Mártonfalvi hélv. hitv. vegyes iskola, tanító: Bíró Sándor.
- 3. Püspök-ladányi hélv. hitv. második leány iskola, tanító: Varga Márton.
- 4. Nagy-kállói hélv. hitv. kisebb fiiskola, tanító: Kocsis Gábor.

Összesen: 4 iskola.

Jók.

- 1. Püspök-ladányi hélv. hitv. kisebb fiiskola, tanító: Gerzsényi Zsigmond.
- 2. Kis-várdai rom. kath. felső elemi iskola V. és VI. osztálya, tanító: Martinyi József.
- 3. Nyiregyháza: Sperlach Hermin kisasszony magán nőnevelője.

Összesen: 3 iskola.

is mulatságos embernek halom magamat emlegetni. Szörnyű mulatságos dolog is az, hogy még Szabolcsme gyé főhelyén is a germanizáló kaszt eljárása ellen kell felszólalunk. Rumánia, hozzánk képest egymaroknyi, mégis állandó érvényű tud szerezni nemzeti nyelvénél az állam minden rétegében s nálunk azon hazafiatlan vélelemmel találkozhatni, hogy mit is akarunk mi a magyar nyelvvel, egy 15 millió embert számláló állam, állományvel!

Sajnos, hogy e felfogás izraelita polgártársaink körében a legerjedtelibb, akik oly keveset törődnek a nemzeti nyelvvel, hogy nemcsak egymásközött minden nemű érintkezésükben igazolják a magyar nyelvet; sőt akadnak egyének Nyiregyháza, akik még üzleti, ipari hirdetéseiket és német nyelven juttatják a nagy közönség elé. Mi szükség van erre Nyiregyháza? Es hogyan szóalhatnánk fel érvényesen az idegen elemek ellen, akik városunkat, mint comédiások, erkölcselen kócska Volkssängerek oly gyakran megkeresik és hirdetésekkel, mint a legközelebb itt időzött német sángerék is egyedül német nyelven szökték falainkra ragaszgatni?

En azt hiszem, hogy midőn a főváros. Budapest, amelytől sokan még a magyar nevet is megvonják, oly dicséretre méltón buzdogódik a nemzeti nyelv terjesztésében: Nyiregyháza város hatóságától, Szabolcsme gyében sem lesz gyermekek, ha jövőre az ide szállingszó német Gesellschaftoktól is meg fogja kívánni a közönség s egyuttal a nemzeti nyelv respectálását!

Israelita polgártársaink azonban ne vegyék rossz akaratból eredetnek a fentebbi rájok vonatkozó megjegyzést; hanem ismerjék el, hogy hazafiatlanság tőlük a nemzeti nyelv rovására, oly nagy előzeretellel szelített a német nyelv iránt, mely utóvégre is nekik épen úgy nem any nyelvük, mint a magyar; s ne iparkodjanak a német nyelv oly túlságos használatával, hogy népünk valóságos zsidó nyelvnek tartja a németet, fészket nyitni a germanizatio madarainak számára. Azt hisszük nem akarnak köztünk nemzetiiséget táplálni egy, rájuk mint ránk nézve idegen nyelv

Kielégítők.

- 1. Nagy-kállói rom. kath. vegyes iskola.
- 1. Nagy-kállói hélv. hitv. nagyobb leányiskola.
- 2. Nagy-kállói gör. kath. iskola I. és II-ik osztálya.
- 3. Tisza-szent-mártoni hélv. hitv. vegyes iskola.
- 4. Eszenyi hélv. hitv. vegyes iskola.
- 5. Kis-várdai hélv. hitv. vegyes iskola.
- 6. Nyiregyházi gör. kath. vegyes I. és II- osztály.
- 7. Napkori rom. kath. vegyes iskola.
- 8. Kéki községi vegyes iskola (1872 évi november havában lett községi).
- 9. Nyiregyháza: Újhelyi Berta kisasszony magán nőnevelője.

Összesen: 9 iskola

Rosszak.

- 1. Acsádi hélv. hitv. vegyes iskola.
- 2. Acsádi gör. kath. vegyes iskola.
- 3. Püspök-ladányi ref. I-5-ös iskola.
- 4. Püspök-ladányi rom. kath. vegyes iskola.
- 5. Eperjeskei hélv. hitv. vegyes iskola.
- 6. Bezdédi hélv. hitv. vegyes iskola.
- 7. Bezdédi rom. kath. vegyes iskola.
- 8. Kis-várdai rom. kath. kis elemi fiiskola.
- 9. Kis-várdai rom. kath. leányiskola.
- 10. Nyiregyházi rom. kath. I. és II-ik elemi fiiskola.
- 11. Nyiregyházi rom. kath. leányiskola.
- 12. Nyiregyházi görög kath. elemi vegyes iskola III-ik és IV-ik osztálya.
- 13. Orosi rom. kath. vegyes iskola.
- 14. Orosi hélv. hitv. vegyes iskola.

Összesen: 14 iskola.

Bíralaton alul állók.

- 1. Szent-György-ábrányi keleti szertart. görög kath. vegyes iskola.
- 2. Püspök-Ladányi hélv. hitv. nagyobb fiiskola.
- 3. Nagy-kállói hélv. hitv. kisebb leányiskola.
- 4. Napkori gör. kath. vegyes iskola.
- 5. Orosi gör. kath. vegyes iskola.

Kis-Várdán.

- 6. Goldberger Herman.
- 7. Wohlhändler Jakob.
- 8. Frisch Ignác izraelita tanítók magán vagy zugiskolák.

Összesen: 8 iskola.

(Jegyzet.) A jelentésből egyedül csak az iskolák és tanítók nevei tételenk jelenleg közé. A kielégítő, rossz és bíralaton alul álló iskolák tanítóinak nevei jelenleg kihagyattak; de jövőre, ha jobb előmenetelt nem tanúsítanak, megfogunk nevezetelni.

Nevezett 45 iskola közül másod ízben való megintés végett a nagyműveltségű közköltésügyi m. kir. miniszteriumhoz felterjesztett:

- a) 3 római katolikus iskola, névszerint: Püspök-ladányi, orosi és bezdédi.
- b) 4 görög katolikus iskola, nevezetesen: Acsádi, napkori, orosi, nyiregyházi gör. kath. felsőbb elemi iskola és a szent-György-ábrányi.
- c) 5 hélvét hitvallásu fiiskola, ugymint: Acsádi, eszenyi, püspök-ladányi második leány iskola, orosi és kisvárdai iskolák.

Összesen: 13 iskola.

Uj iskola építésre és több tanító-ság felállítására való figyelmeltetését végett felterjesztett.

- a) 3 hélvét hitvallásu egyház, névszerint: a mándoki, mártónfalvi és püspök-ladányi.
- b) 1 római katolikus egyház, nevezetesen: a nagy-kállói.
- c) 1 görög katolikus egyház, ugymint: az orosi

Összesen: 5 egyház.

(Vége köv.)

A „Szabolcs” tárczája.

Helyi tárcza.

Nyiregyházáról és ilyen melegekben írni, mint most jár, kettős ok arra, hogy az ember unalmas legyen. Az unalmasság pedig szörnyű rossz dolog; kivált ha jóvala resttelgő származik. En csak azért nem riadok vissza tőle, mert tudok rá példákat, hogy fölötébb nálam emberek, igen mulattok voltak.

Mennyire meg lehetnek Nyiregyházával elégedve, ha unalmából róla írva, most engem is mulatságos emberré tenné? Próbáljuk meg.

Amnyira értém feladatod nagy horderejét, hogy hirtelen azt sem tudom, min kezdjem. Min is kezdené tárcza cikkeit az ember Nyiregyháza, mint a városháza. A városháza méltó büszkesége is lehet Nyiregyháza, s jó lesz felügyelni rá, hogy Szabolcsme gyé magává s jetege; mert már is megelyelünk nevezik szétében; amin úgy lehetne legezserűben segíteni, ha mielőbb a megye is kebelébe költöznék.

Propos! a városházáról beszélve, nem feledhetem el legujabb cimerét is megemlíteni, mely ugylátásik állandó madara készül lenni a városház falainak. Nem a fészekért értem, amelyek a tető parkányzatát sorban épített fészkeknek tartják el; hanem azokat a nagy német fal hirdetésekét, melyekből most is a városház fő kapujának oldalán ékeskedik egy ökolnyi nemzeti szín beuakelt nyomtatott példány. Nagy gyönyörűségüket találhatják benne azok, akik még mindig oly kevés érelt látszanak kifejteni abban, hogy valahára önállóságunknak 6-ik évében, legalább itt magunk között, nemzeti nyelvünknek minden téren érvényt tudjunk szerezni; úgy akik érdemesek találnak bennünket felhívni, ezt saját nemzeti nyelvünkön tegyék, még ha a bécsi nemzetközti kijelítésre utazató társaság volna is az!

Ime! mily szerencsés gondolat volt tőlem így kezdeni, amint kezdtem. Az olvasó egyrésze által már

mellett, midőn csak vallási különbséget találnak a jövőben!

Jól esik, hogy egészen ki kell vonnunk e megjegyzések alól az izraelita nőket, akik nemcsak annyit előszeretettel viseltek a nemzeti nyelv iránt, hogy maguk között kizárólag tisztán és kellemesen ejtett magyar nyelven társalgunk, hanem még a különben folytonosan németül beszélő férfakkal és családjuk más férfi tagjaival is magyarul beszélnek.

A női lélek úgy is finomabb érzékkel bír a méltányosság iránt s a nemzeti nyelv iránt tanusított figyelmüket annál inkább ajánljuk jövőre is becses gyöngéd figyelmükbe; mert a nő az, ki befolyását leginkább tudja érvényesíteni az emberek felett és az anya az, kinek ajsai után beszélni tanul a gyermek, s minő nagy érdeműk lesz izraelita nőnevek a haza előtt, ha az idegen német nyelv helyett, nemzeti nyelvünket adják anya nyelvül gyermekeiknek.

Ime még is van Nyiregyházáról beszélni való. De hogy ki ne fogják a mulatságos szinből, mint némelyek gondolják, tovább folytatam a gyermekekdedet. Gyermekeskedésnek nevezem ezt; mert valóban az, ha oly befolyásaltan emberek, mint én vagyok, befolyást akarnak valakire gyakorolni. Ambar egy jó öreg nagybecsűtől azt hullottam valahol, hogy nem az adja a beszéd érdekét, hogy kitől jó, hanem az, hogy mit beszél. Nem tudom a t. olvasó helyesli-e nézetet?

Mondani valómat nagyon polgármesterünk több údvós intézkedését látjuk Nyiregyháza kicsinosítási körül. Azonban mert már a kut melletti sétátérít bekerítettünk látjuk s azt mondják, hogy az ülvó helyeket is faragják valahol, még sem hallgathatjuk el, amit rég óta ohajtánk elmondani.

Es ez az, hogy mindamellett, miként Nyiregyháza oly szép fűrdői helyiséggel rendelkezik, mint a Sóstó; mindamellett, hogy oly nagyserűt ligete van, mint a Szécsényi liget; mindamellett, hogy eléggé csinos sétatere van, mint a kut melletti akáczás tér: szórakoztató helyekben iszonyu szegény.

Nyirfalombok.

XIII.

(Boru után dörög az ég. Nem a mi hivatalunk költö Janni. Az újként mint egykorú Dinos fűle. A Sóstó mint világhírű fürdő. Zuhanytalan zuhany. A gőzfürdő, mely nincs. Kik azok a honatörökök? Iróvagy mint luxuscsikk. Egy tudós a gyalog utat. Modern udvarló. Balpárti gyűlés. Drágaság. Tervezött felirat.)

Kitombolta dühét; messze távolba vonult el a lábörög zivatar; a nap ismét nyájában mosolyog alá a tájra; a virágok újból füszeres illatárát lehellnek fel a magasba; a fák szeliden suttogva enyegnek szomszéd társaik lombjaival; a lég kelves ékesesei örömdalt a hálalmányusd zengnek az alkotó öserő tisztelőtetre; s az ég és föld oly édeseden, oly boldogság itasan tekintenek egymásra, mint az ifjú szerelmek, midőn apró félreértések és duzzogások muló vilhara után, ismét kibékülnek egy meleg és bensőséggel teljes öszelőlekezésben.

Eece! majdnem poeta lettünk; pedig ami missziókn egészén más, mint sentimentális költemények gyártani (mint az ifjú nemzedék a Családi körben, Divatban, és Nevelésben) vagy idyll állapotokat rajzolni (a lá Lafontaine és madame Birchpfeiffer), ami hivatalunk, hogy is kell röviden jelezniük? no, ami hivatalunk, előtételtől, értelmi és erkölcsi szeméttől tisztítani a társadalmat* (legalább D. P. barátunk azt mondta.) felhasználva a széla életet, humort, satyrát, komoly szót, s ha másként nem lehet, szellemi epanyol nádat és mozgóvála nemzedéket.

Foglaljuk tehát ismét helyet az öreg tölgyfa hús árnyában, míg más valaki el nem rabolja tőlünk az iloket, honnan mindent kényelmesen láthatunk és hallhatunk; azaz csak hallhatnánk, ha a fel-felriadó zene nem tenné ostromállapotba fileinket; míg így pusztán a szünetek között s a csöndes dallamok alatt lehet egymást megfigyelniünk.

- Merre van a szobád öreg bajtárs?
- Az emeleten.
- Drága?
- Körülbelül egyenlő áru a hamburgi, ostendei, brightoni, spaai, vichyi, biarrizti, karlsbádi, melbádi, gleichenbergi s balatonfüredi világhírű fürdők szobáival anélkül, hogy az ottani elegánciát és komfortot csak távolról is megközelítene.*
- No no öreg duzzogó! hátha ez is világhírű fürdő? Nem látod mennyi borotvált arc, inexpressible és pipaszár-láb feszeng körülünk? Ezek mind külföldiek... léleken.
- A már igaz.

- Készült-e már más zuhany a régi helyett, mely alig ér többet a szoba-zuhanynál.
- Nem.
- De remélem, fog készülni az idén.
- Aligha mostanában.
- Hm! és miért nem?

- Nem hallott ön valmit az itt építendő gőzfürdőről melyet orvosok és patienssek évek óta sürgetnek?
- Oh igen.
- Tehát felépül hamarosan.
- Azt nem mondhatom; hanem annyit tudok, hogy Kr. Mór néhány éve értekezletet hívott össze a gőzfürdő ügyében. Azóta semmit nem hallottam a dolgról.
- Nesze semmi, fogd meg jól.

* Bocsánat Herr von Nyirfalomp! most az egyszer nagyon messze esett a — valótól Szerk.

Nagyon örövendetes dolog volna, ha a mulasztásokat helyre hozni az illett körökben is idején valónak ismerenét má. Mennyeire fel férne például a kut mellett ista téren egy kioszk, mely amellett, hogy egy krajcirájába sem kerülne a városnak, nagyon ékítene a kérdéses helyet, kivált ha mint halljuk a vendéglő felépítése is megérett dologgá válnék, a melynek egyik homlokzata épen e térre emek; más részről pedig a kioszk félköréből csekély jövedelmi forrása is nyílnék a városnak álló ott megnyitandó nyári uszonnai étkekből álló üzlet után.

Ott továbbá a Szécsényi liget. Nem is annyira ott van, mint inkább oda van, hollott alig van város, melynek gyönyörűsége mulató helyisége kínálóknak mint Nyiregyháznak a Szécsényi liget. Es e helyet csak a naplopók keresik fel. Miért? mert hiányzik azon keltek, mely a poros utcaz — vagy vaspályái sétára, szorult közönségre nézve a liget kellemét élvezhetővé tenné.

Hiányzik ott is egy kioszk, egy kevesbe kerülő legalább faépület, mely az oda setáló közönség számára nyári uszonnai étkeket, frisitó italokat foglalna magában. Hiányzik különösen egy fürdő. Ennek szükségét mindenki beismeri. Tetteket is már lépések egy itt építendő fürdő helyiség felméréséhez; de utját állja a szük kebliség. Félti magát, mint mondják, a sóstói részvételtárusulat. Pedig nézünk szérént aki idovel és anyagi tehetséggel rendelkezik arra, hogy e szép nyíri fürdőt látogathassa, az bizonyára a Szécsényi ligeti fürdő mellett is fel fogja azt keresni; azok pedig akik idovel nem rendelkeznek, bizonyára feltartanak Nyiregyháza városának kellemét emelő fürdőt és az által segítő volna azon rendelkezési szükségén, amit Nyiregyháza városában a fürdőhiány okoz.

Azt hiszem, hogy elég volt mára ennyi; ha nem tettem volna ez alkalommal elég, mulasztást, iparkodni fogok jövőre mulasztásomból lenni

- Hogyan ment véghez a „honatörök” zárkórú tánczvigalma?
- Nem voltam hivatalos; mert az ő felfogásuként én nem vagyok „honatörök”.
- De hát kik azok a honatörök?
- Nos dei et ministri gratia...
- Micsoda rébusz ez?
- Mama! kérek vajás kenyeret.
- Jaj fiacskám, drága a vaj; egy adag huszonnyégy krajczár.
- Szűh, ezer rocska és zurboló! hiszen ily drága még Párisban a porosz ortron alatt sem volt ez az ártatlan elded! Talán e vidéken sehol nem termelnek vajt a s? Alpok hazájából kell magas vaj mellett importálni? Hiszenonny pénz egy adag vaj! Mit érhet akkor egy jó fejős tehén? Egy kis takaros dominiumot?

- Mit mond ön az Un... r inditványára?
- Azt, hogy mitsem tudok róla.
- Igaz, ön más megében lakik; de az inditvány is régen történt; azonban mivel nekem ez az inditvány tetszik, ön pedig természetűdös, kérném véleményét e tárgyban.
- Oh kérem, én csak háromforintos „tudós” vagyok; azután meg most sem ismerem az inditványt.
- Igaz, ilyen a feledékeny ember. Tehát U. azt sürgette, hogy vágassék az erdőn keresztül egy gyalogut, hol azok, kik fogatlak nem rendelkezhetnek, vagy egészségi szempontból tartósabb testmozgást akarnak tenni, napfénytől és uti portól mentesen sétálhassanak a Sóstó felé. Nos mit szól ön e tervhez?

— En semmit nem szólok; hanem a város atyái aligha azt nem replikázzák reá: „non possumus”, miután a vasutvonal egy is nagy pusztitást tett az erdőben; a Sóstó-egylet részvényesei pedig körülbelül úgy gondolkoznak, hogy ha az utipor a fogatort robogókat behelheti és be is lepi, micsoda indokolatlan vágy és „patkonca demokratság” a gyalog szerek pormentesége? azután meg kitudja nem szükséges-e az a behelhellet pur berszerveinknek, no tudja ön, mint némi baromfinak a kavics, méz és cézment? s végre miétek is félni a portól oly igen; holott ugy is „porból lettünk, porba leszünk”?

— Furfangos okoskodás; hanem ha rajtnak állana, el vennék a diplomáját.

— Tehát remélhetek ön anygali nő! Szóljon! óh szóljon!

— Pszt! miként kívánhat iyekmit, midőn százun is meghallhatják beszédemet?

— Mondja sugya; akkor nem hallja meg senki. ... Csókolni való cynicus gavalier. „Oh miért nincsenek pofozó szellemek!” mondáná róla Hackländer.

— Miért nem voltál itt juni. 22-én a balpárti gyűlésen.

— Tudhatnád hogy hivatalos nagyon volt akkor s velem együtt sok kollegáimnak.

— Ugy van; de hát miért tűpi ki ilyen napra a gyűlés idejét az elnökség? Legközelebb interpellálok e tárgyban.

— Késő ünnep után kántálni.

— Soká fog nagysád itt időzni.

— Nem lehet, az élelem igen költséges, a szobák és fürdőrák felemelése (a legolcsóbb földes szoba 50 pénz, egy kádiz az új épületben 40 krajczár) s tudja ön, hogy bankárom (az én szeretett nőj férjem) nem akarna a bécsi borzoberek sorsára jutni s így három hét helyett csak kettőt töltök itt.

— E panasz már mi is hallottuk; de azt hittük, hogy nem annyira az elkerülhetetlen kiadás, mint a szivarüst, nedű és más nélkülözhető csemegék teszik e fürdőt költségesnek. Azonban „ha” a tisztelt delnö jogosan panaszkodik; és főleg „ha” e jogos panasz orvosolva nem leend, akkor, utanozva a munkácsi politikai foglyot, ki e szarvak véste börtöne szükfalára: „nur nicht nach Munkács!” mi is felirjuk, meg pedig lapidárius betűkkel a Sóstó falaira „nur nicht nach Sóstó!” (Gyalog és epével! Szerk.)

— x — y.

ÜJDONSÁGOK.

** A nyiregyházi nőegylet folyó júliushó 13-án tartotta meg alakuló s tisztújító nagygyűlését a város-ház dísztermében. Az egylet 217 rendez 3 éves taggal megalakult; hihető azonban, hogy még e szám megkértszeresedik, miután az első aláírasi kísérletnél, még csak a rábeszélés sem használható. Mindenki önként írta alá magát az ivnek. Kobilitz Otília egyleti pénztárnoknő, a rendez elnökne és alelnökne távollétében a gyűlést megnyitván, kijelenté, hogy ő és tisztelői társai az alapszabályok értelmében, ezenel leteszik hivatalukat a gyűlés kezébe és hogy az új választást a gyűlés azonnal eszközölje. Erre a már előlegesen beküldött és a gyűlésben beadott szavazati cédulákat vétették számba. A szavazatokból kiittünk, hogy az elnökne állásra Bodnár Istvánné 54, Draskóczy Lina 3, Vidliczky Józsefné 3 — szavazatot nyervén, elnökne ismét Bodnár Istvánné választott meg. Az alelnökne állásra: Bodnár Istvánné 5 —, Kovács Mihályné 46 —, Hvezda Sámuelné 2 —, özv. Benczur Miklósné 1 —, Kobilitz Otília 2 —, Mathaeides Gusztávné 1 —, Veszely Józsefné 2 —, Flegman Miksáné 1 — szavazatot nyervén, alelnökne ismét Kovács Mihályné választott meg. A pénztárnokne állásra: Kobilitz Otília 55 —, Draskóczy Lina 2 —, Bartholomaeides Jánosné 2 —, Kralovszky Morné 1 szavazatot nyervén, pénztárnokne ismét Kobilitz Otília választott meg. Gazdasszonyok (szertárnokne) állásra: Barzó Jánosné 36 —, Hudák Györgyné 1 —, Nikelszky Sámuelné 2 —, Hvezda Sámuelné 5 —, Julász Kálmánné 12 —, Lányi Gáborné 1 —, Sztarek Ferenczné

1, May Adolfné 2 zavazatot nyervén, gazdaszonyul Barzó Jánosné választott meg. Választmányi tagokul megválasztották, Maurer Károlyné, Stern Emánuélné, Illincz Gyuláné, Sütő Józsefné, Fazekas Lászlóné, Juhász Miksáné, Juhász Zsófia, Galánfy Dánielné, Polányi Róza, Klár Julia, Kubassy Gusztávné, Takácsy Alajosné, Szeszaty Károlyné, Hudák Györgyné, Haas Morné, Teutelháum Henrikné, Schack Morné, Andrez Károlyné, Sri Ignaczné, Hósch Edéné, Korányi Imréné, Schmidt Zsuzsó, Hvertal Rezsőné, Eöry Elekne, Csengeri Sámuelné, Hvezda Sámuelné, Falicz Mihályné, Benczur Miklósné, Julász Kálmánné, Lányi Gáborné, Vidliczky Józsefné, Jármj Menyhértné, Török Péterné, Soltesz Gyuláné, Lauka Józsefné, Bertalan Pálné, Szécsényi Gyuláné, Pazár Istvánné, Veszely Józsefné, Flegman Miksáné, Palánszky Sámuelné Jegyzőül közfelkiáltás utján e lap szerkesztője választott meg. A választás megtörténte után, a gyűlés testületleg át ment Bodnár Istvánnéhoz, hogy tudtára adják elnöknevé lett újból megválasztását s rábírájk, annak elfogadására Hosszas érvelések és kérések után végre is időt kért az elnökne a végleges válasz kijelentésére. Adja isten, hogy az addigó válasz „igen” legyen; ne hogy e egylet, melyet eddig is nem annyira a részvét, mint a vezérnök tapintatos eljárása és személyes befolyása tartott fen, feloszlassék nézzen eljelle. Ezenel felhívjuk Nyiregyháza tisztelőre méltó nőt, karolják fel ez egylet ügyeit; legyenek meggyőződve, hogy egyesülések, a mai politikai pártküldelemek közepette, valóságos társadalmi szükség és áldás. Azokat a férfiakat pedig, akik e négyelet ellen elég kemény szívűek agítálni, figyelmeztetjük az időre (mely talán gyorsabban előjövend, mint gondolnánk), amikor a nököt nem az ires utazásai vagy, hanem az iszonyú valóság fogja ösztönözni, hogy szívük sugallatára figyelve, első kötelességüknek ismerék egyesülni azért, hogy felkérés a polgáriaradás búncieki áldozatait és megmentsék azokat, akiket még lehet, és nem tekintve, ha vétkesek-e ők maguk is!

— Vidliczky József, Nyiregyháza város országgyűlési képviselője, az országos szűnődött választói körében tölti. Ohajandó volna, hogy választói egy confrentiára bevihná s az országos ügyek megismertetésére után, pártja magatartására nézve irányt jelölne ki.

— A benczurakéll tudatjuk, hogy szabocsmegye alispánjának egy közelebbi rendelete által a Mária Pócos augusztus és szeptember havakban tartatni szokott bucsuk, további intézkedésig eltiltattak. Ugy hallottuk, hogy az illett bucsujáró hely javadalmasai, a betiltó rendeletlő felülfolyamotok, illetőleg kárpótlást követelnek a kormánytól az ezáltal okozott károktért. Ha e bir csakugyan való, akkor itthon járjunk bucsut; ölsünk szörűhát és sirjunk hazánk sorsa fölött.

— Uray Lajos, Uray Tamás kir. törvényszéki ülönő fia, folyó júliushó 15-én, mint beszélők, életünkagból sziven lőtte magát.

— Az ideai katolai nagygyakorlatok, mint a lapok írják, a kolera miatt valószínűleg elmaradnak. Nem csak a koléris időjárás, hanem a szük termék miatt is igen kivánatos, hogy a szegény családoktól oly igen nagy erőt vonó eme gyakorlatok, ez idén elmaradjanak.

(s.) Az utonállókknak egy különös fajára vagyunk bátrak figyelmeztetni az illett hatóságot, mely utonállók férfiakat és nököt a legnagyobb udvariatsággal tartóztatnak fel utcáinkon anélkül, hogy ezért őket valaki eddig kérdőre vonta volna. Ez utonállók az ugynevezett utcazi bakterek, melyek czölöp alakban sok helyütt a házak elé vannak ásva és akadályozzák a járókelőket, sőtében pedig nagyon is veszélyeztetik a közlekedést. Az oldalt sorban állókat még csak ki lehet kerülni; de nem a járda közepére ássókat, melyek már nem egy sérülést okoztak a beléutközökben. Vétközzük le már lassanként az ily falusias metz s igyekszünk rendet, kényelmet és tisztaságot hozni utcáinkra:

(f.) A nyiregyházi regaléberlők ellen intézett támadásra adott város-főorvos feleletet olvastuk. Nem volt az egyéb, mint a főorvos ur is előre kijelenté, re clamaul a kormasorok mellett. A főorvos ur igen együgyűeknek tarthatja a panaszolókat, ha letesszi róluk, hogy egy nyilvános felszólalás után eszközölt vizsgálat eredmények föltélen hitelt adni képesek volnaik. E tekintetbeni eljárását nem helyeslehetjük. A kormaszk vizsgálatát nem előleges bejelentés után, hanem meglepőleg, váratlanul szokták teljesíteni; de meg a pinckében levő borkészlet, a horodkában nem is hamisíthatatik meg, amennyiben akor egész borkészlet elromlanék. A bormérokben, midőn a pinckéből felhozják s a vendégnek akarják felszólalni, hamisítják a borokat rendszeren. Nem a pinckébe kell tehát lemenni a rendőrorvos vizsgálo testületnek; hanem titokban a borozók közé kell valakit küldeni s úgy jóni rá a méregkeverésre; vagy szintén titokban jövevény bizonyos mennyiséget haza s megvizsgálni a bor minőségét. Ez véleményünk szerént a hivatalos és kötelesség szerű eljárás. A kapott választ semmiesek veszszük, a borok folyását rosznak s ezt tűrni, a mai vesélyes időben, nem lehet. Caveant consules.

— A nyiregyházi rom. kath. felsőelemi fitanoda és elemi leánytanoda zárvizsgálára, melyek folyó hó 21-én (III. és IV. oszt.), 22-én (I. és II. oszt.) és 23-án (a leányiskola) fognak megtartatni, a t. cz. szülők tszetteletel meghívattak.

(g.) Nagy-Kálóiban, a reálisiskola ezidei rendezéses közzvágak, a kolérajárvány miatt, csak futólágot tartattak meg folyó hó 15-én. Beszélnek a póttanfolyam elnapolásáról is, ami a népevelés ügyére nézve nagy calamitás lenne. Nyiregyháza magában nem lehet félni a koléroltól; — arra kellene tehát kiterjesztetni a figyelmet, hogy csakis a járványmentes helyekről jöjnének be a tanítók.

△ Tokajban a kolera oly nagy mértékben dühög, amínőre a legidősebbek sem emlékeznek. Nincs nap, mely ki ne vinné áldozatát a sirnak. Ez is baj; de még nagyobb baj, hogy a hatóság, szemben a hatalmas ellenséggel, rendkívül hanyag. Szolgáljon ez

előleges intése mindazon községeknek, ahol még a veszályos járvány nem mutatkozott. Különösen figyelmeztetjük a rendőrséget; vizsgálja meg naponta a mérszárszékelt, a korcsmákat, a lisztesboltosokat s a zsiradékárusokat. Miskolcon a múlt héten dr. Ixel Soma 12 ezer font hamisított lisztet foglaltatott le. Figyelmeztetjük a városi főorvos urat, az ugynevezett Pagnanó-zörp árulására is melyet szintén igen ártalmas szereknek állítanak.

× **A ránkí fűrdő igazgatósága** tudatja a nagy közönséggel, hogy Ránkon egy kolera esetén kívül az idén még nem mutatkozott és hogy etekintetben nincs mitől tartani.

× **A nagyméltóságú minisztérium** f. évi június hó 28-iki 6754 887 sz. magas kibocsátványával a helybeli m. k. postahivatalnál levő 120. 127. 1547. 1562 és 1665. számú kocsk nyilvános árveréseni eladását engedélyezte. Ennéltovább a venni szándékozők a helybeli m. k. postahivatalnál folyó hó 24-ik napján dél utáni 3 órákor tartandó nyilvános árverésre, ezennél tisztelettel meghívtnak. M. kir. postahivatal Nyiregyházán.

A KÖZÖNSÉG ROVATA.

Vizsga-megszüntetés.

Tisztelettel jelentjük a n. é. közönségnek, miként a „Szabócs” közelebbi számában közöztett, folyó tanévre szabályszerűleg beosztott zárvizsgálataink, a kolerajárvány ellen orvosi tekintélyek által ajánlott ovakodás szempontjából, tegnap már rövid uton megtartattak s az intézeti ifjúság szülői körébe beosztattak. Kelt a nagy-kállói m. kir. állami alreál tanodában, jul. 18. 1873.

Az igazgatóság.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

Éppen most megjelentek és Illincz Gyula könyvkereskedésében Nyiregyházán kaphatók:

Dr. Silberstein Adolf Bölcsészeti levelek . . . 1.—
 Önségely élet- és jellemrajzokban. Smiles angol eredeti műve után Könyves Tóth Kálm. 2 k. . . 3.—
 Dölle Ödön. A gyakorló iskola. Néptanítók és tanító jelöltek számára . . . 2.20
 Bárány Ignác. Tanítók könyve . . . 2.—
 Sz. Madarassy Klotild. Valeria. Pályakoszorúzott eredeti regény. 2 kötet . . . 2.40
 Féré Oktáv. A malyi vadászat. Történeti regény XIV. Lajos korából. Franciaából fordította Mártonffy Frigyes 3 kötet . . . 2.60
 Ponson du terail. Rocambole hőstettei. Franciaából fordítva 4 kötet . . . 4.—

Abou. E. A temetőben Regény. Franciaából fordított. Szépfaludy . . . 1.20
 Paul de Kock Kis patakából lesznek nagy folyók. Regény franciaából ford. Ozoray Árpád 2 k. If. Ábrányi Kornél. A „légy-ott”. Eredeti vigjáték 1 felvonásban . . . 4—
 Wildbrant Adolf. A házatok vigjáték 3 felv. . . 4—
 György Deák. Nagy Magyarország vagy négy szerzetes barát viszontagságos utja a magyarok ősi hazájába . . . 3—
 Gondzó. Eredeti adomák és humoreszkek tárháza . . . 6—
 Tornay Béla. Gazdasági létenyésztés. Pályámú . . . 1.10
 Kenesey Kálmán. A trágya kezelés népszerű kézi könyve . . . 5—

KÖZGAZDASÁGI ROVAT.

Posta ügy.

A kétfoku levélvidi behozatala az osztrákmagyar monarchia belső forgalmában.

Az oszt. cs. kir. kereskedelmi minisztériummal egyetértve, f. évi július 1-től kezdve a monarchia belső forgalmában az ugynevezett „kétfoku” levélvidi, jött alkalmazásba.

E szerént a monarchia bármely két helye közt váltott levelezésben a levélvidi:

- a) a bérmentesített közönséges levélért, melynek súlya a $\frac{1}{10}$ vámlatot (15 grammot) meg nem haladja 5 krajczár, ennél nagyobb, de a 15 vámlatot (250 grammot) meg nem haladó súlyúért 10 krajczár
- b) nem bérmentesített közönséges levélért ha $\frac{1}{10}$ vámlatnál (15 grammal) nem nyom többet 10 krajczár, ha többet nyom (15 vámlatú 250 grammig) 15 krajczár.

A feladás helyén kézbesítendő levelekért járó díj: a) bérmentesítés esetén $\frac{1}{10}$ vámlatik (15 grammig) 3 kr, nagyobb súlyukért 15 vámlatik (250 grammig) 6 krajczár; b) a bérmentesítés elmulasztása esetében $\frac{1}{10}$ vámlatik (15 grammig) 6 krajczár, nagyobb súlyukért 15 vámlatik (250 grammig) 9 krajczár.

Elégtelenül bérmentesített levelek, nem bérmentesített levelek módjára díjaztatnak, a használt levéljegyek és bélyeges horitékok értékének betudásával.

A 15 vámlatnál (250 grammal) többet nyomó levelek nem szállíthatók a levélpostával, kivéve a hivatalos irományokat, melyek a levélpostával szállíthatnak, hacsak súlyuk a két fontot (egy kilogrammot) meg nem haladja.

Ha a 15 vámlatot meghaladó levelek kivételesen a levélsekélyben találtnak és a feladókna vissza nem adhatók, kocspostai tárgyként küldendők el. Ez esetben a használt levéljegyek értéke a kocspostai díj szabásánál nem jó számításba.

Azon levelek, melyek a betűző kelte szerént még július 1-ső előtt adattak fel, ha kézbesítésük július 1-én vagy ezután történik is még az előbbi latonkinti sulyfokozat szerént díjazandók.

A nyomtatványok, árumustrák és hírlapok díjtételei és sulyfokozatai, valamint ajánlási díj és a levelező-lapok díja, változatlanul maradnak. Budapest, 1873. június 20.

Üzleti értesítés.

A nyiregyházi terménycarnoknál jul. hó 19-én bejegyzett terményárak.

Piaozí ár	Kereskedési ár 100 kobóttólkezdve
Rozs 00—00 fontos 4 00—4 37	
78—80 " 0 00—0 00	0.—0.—
79—80 " 0 00—0 00	vámmáza szer. 0.—0.—
Buza " 0 00—0 00	0.—0.—
Árpa " 2 50—2 70	
Zab " 1 70—7 5	uj termés,
Tengeri " 3 20—3 40	
Köles " 0 00—3 75	
Bab, tiszta fehér " 3 75—3 80	
Káposztarepce " 4 12—4 25	
Lenmag " 0 00—0 00	
Gomborka " 0 00—0 00	
Kendermag " 0 00—0 00	
Mak " 0 00—0 00	
Napraforgóolaj " 16 00—18 00	
Szez 30 foku magy. iteze 25	24

Felölös szerkesztő: **K. Kmety István.**

HIRDETÉSEK.

Eladó széna. (0—1)

Az éralatti elsőszakasban 2 boglya legjobb minőségű anyaszéna cladó. Az alku megköthető a városi számvevői irodában.

399. á. ú.
1873.

Eladó ház és föld.

Néhai Filippai Jánosnak és Csemen Mária-nak 1337. számú háza, 1 hold pázsiti földje, f. évi júliushó 23-án, délután 3 órákor, a város háznál, önkéntes árverés utján el fog adatni.

HIRDETÉSEK.

Eladó tűzi-fa.

20 öl jó száraz tűzi-fa eladó. Öle 9 frt 50 kr. A venni szándékozők alulirotnál jelentkezzenek Nyiregyházán nagydebreczeni-utca 1504. szám alatt

(3—1) **Szellák János.**

Házeladás. (3—2)

Nyiregyházán, a Szentmihályi-utcában fekvő 272. számú ház, mely 4 szobából, 2 konyhából kamarából, pinczéből áll, egy nagy kerttel és jókarban levő ivóvizet tartalmazó kuttal szabadkézből eladó.

A föltételek iránt értekezhetni **Mendek Jánosnál** (tokaji-utca, saját háza).

Két végzett jogász

ügyvédi irodában állandó alkalmazást nyerhet. — Bővebb felvilágosítást nyujt Dobay Sándor nyomdász Nyiregyházán.

(3—1)

(3—2) **Eladó borok és hordók.**

Több nemű kerti borokat ad el alulirt, esebber számrá 12 frt, 50 és 14 frt. 50 krval; ugyszintén üres göncei hordókat vasabronesal ellátva, a harmadévit 2 frt, a tavalyit pedig 2 frt. 25 krval. Értekezhetni Orosz utca 567 sz. a.

Friedman Hermannál.

Kitűnő porosz kőszent

a ránk jövő cséplési idényre, jutányos árak mellett ajánl

Fried Jakab

Vendég-utca 142. sz. a.

403.
1873.

Eladó ház és földek.

Néhai Kovács András egyházának 180 szám alatti háza, királytelki, tanyai, éralatti és pázsiti szántóföldjei, f. é. augusztushó 2-án délután 3 órákor, a 180 számú háznál, önkéntes árverésen elfog adatni. (3—2)

96.
1873.

Szántóföld-bérlét.

Takács János id. tanyai szántóföldéből 40 tásztr. hold 10 és 20 holdként, f. é. júliushó 2-án, délután 3 órákor, Takács János id. tanyán, 3 egymásutáni évre árverésen haszonbérbe fog adatni. (2—2)

(2—1) **Eladó lovak.**

2 hibátlan telivér paripa, melyeknek egyike 15 markos, 4 éves kancza; másik: 16 markos, 14 éves kancza teljesen belovagolva, az első 450 frton, a másik 500 frton eladó. Agarászati célra alkalmasok.

2 kocsisló herélt, félévésék, 15 markosak, jól bevezetve, áruk 500 frt.

Megtéríthetők bármikor Búd-Sz.-Mihályon gr. Desewffy Aurél istállójában.

Bérbeadó házak.

Alulirtnál két rendbeli lakás, egyik bolt és lakással együtt, jövő 1874-dik évi január 1-től, a másik fent az omeleten a jelenlegi m. kir. adóhivatali helyiség jövő év május 1-től bérbe kiadó.

Értekezhetni **Fábry Károlynál.**

Bérbeadó lakás.

Szarvas utcán 97 sz. a. lakóház, mely az utca felől 1 szoba, 1 konyha, hátulsó szoba étkamara padlás és egy jó pinczéből áll, f. é. Szent Mihály napjától fogva több évekre bérbe kiadó.

Bővebb tudomást nyerhetni ugyanott, (2—1) **a ház tulajdonosnál.**